



## Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

## Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

## Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>



N. 4723



U

K GENT



oogle

4723

13

@ 1659

CONTRA  
MANIFEST

Van Signor

FERNANDO TELLES DE FARO,

Voor desen geweest Ambassadeur extra-  
ordinaris van Portugael in Hollandt.

Waer in ontdeekt sijn de valsche pretexten van sijn wegh loopen uyt  
s'Gravenhage, door een Brief die seker Portugijs Edelman  
van sijne confidante Vrienden sien hem uyt Brussel  
geschreven heeft



M. DC. LIX.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO  
LIBRARY

1918  
1919  
1920  
1921  
1922  
1923  
1924  
1925  
1926  
1927  
1928  
1929  
1930  
1931  
1932  
1933  
1934  
1935  
1936  
1937  
1938  
1939  
1940  
1941  
1942  
1943  
1944  
1945  
1946  
1947  
1948  
1949  
1950  
1951  
1952  
1953  
1954  
1955  
1956  
1957  
1958  
1959  
1960  
1961  
1962  
1963  
1964  
1965  
1966  
1967  
1968  
1969  
1970  
1971  
1972  
1973  
1974  
1975  
1976  
1977  
1978  
1979  
1980  
1981  
1982  
1983  
1984  
1985  
1986  
1987  
1988  
1989  
1990  
1991  
1992  
1993  
1994  
1995  
1996  
1997  
1998  
1999  
2000  
2001  
2002  
2003  
2004  
2005  
2006  
2007  
2008  
2009  
2010  
2011  
2012  
2013  
2014  
2015  
2016  
2017  
2018  
2019  
2020  
2021  
2022  
2023  
2024  
2025



1918



D' hantſchap ende confidentie hoer van Ghy  
 ny altoos deelſchick hebt ghemacht / hebben  
 beroofſaecht dat ick ſouder groot beſlagher  
 niet hebbe konnen ſien de ſchandalighe actie de  
 welcke ghy onlanght begaen hebt / ende ick  
 foude ny gheconſentiert hebben u te beſlagan /  
 indien het Interceſſ van ons Lande ende van  
 onſe Statie ny niet obligeerde te ontwoon-  
 den ny eenighe gunten van het ghepreſentier-  
 de Maniſeſt / tuelck ghy in het licht hebt ghe-  
 ſtichte ſouder te denken u ſeluen den ſcheyde  
 daer van waeren / op dat ghy (wel waerſijende  
 het tractement tuelck het ſouder chuyffel foude ontfangen wegen de volghende  
 ende ſuppoſiten waerom ghy het ghebent hebt ) altoos ſouder ontwoonen het  
 ſelfe beſchouwen / waerom het ſoude moeghen beſoot / gheconſentiert en-  
 de gheconſentiert moeghen / gheſien het generalijck is van alle de Alderrel-  
 ſaer doer / en tuelck die ghy van Ceulen gheſchieden hebt om ſochtere Dame  
 van groot respect ende van gheijghe qualiteit in het Hof / hebt ghy klaerſchick  
 doen te kennen geben / dat het van uwe ſij is / ende datmen u daerop ſouder  
 ſmaet mach antwoonden / beſchalen ſal ick u ſeggen / dat ghy eenighe ſines  
 reden ghehadt hebt / ende het is de eenighe plaetſe welcke albaer ghelefen  
 worde redelijck te ſijn / beſchaltende in het begin dat uwe intentie niet en is u te  
 juſtificeren / (ende onmogelijck het ſelfe te ſchonen doen / om dat er geen  
 verweſe is waeromde om de ontwerdicheit van onſe procedure ſoude konnen  
 bebeden / noch eenighe pecten / om de qualiteit van uwe verraderie te con-  
 ſeren :

Het is noch niet nootſaekelijck / dat ghy albaer ſoude ſproechen van de  
 kleyne capaciteit van u beſchalt : ghy hebt daer van ſoo tuelck probeer ghe-  
 daen / dat alle de Alderrelſaer van ghemoghen hem ghepreſentiert word / ſou-  
 der dat het van uwe hoer dat ghy waer van uwe roechen ſoude op de  
 ſere doen ſtanden / om de ſelfe publijcher te maeken : ende nae mijn ge-  
 boeten worde geen dingh beſchaltende de Cerſe ſchade / waerſou noemt  
 ghy het in u ſcheyſe / te doen brachten / dat het waerment om te doen te ken-  
 gen dat aen die geen de boelche u gumbt beſchaltende gheconſentiert hebben /  
 dat ghy een vande inſidelicſte menſchen woudt Alderrelſaer / wiens  
 velleſte Politie foude willen ſuſpect maeken de ſincertiept waer mede  
 21 .

is niet waer teghe ghy seght / dat ghy u selven reghont nae u arbeyment ge-  
 openbaert hebt / walden den Secretaris Richard gheadvouert heeft den een  
 van sijne bysinden / dat sy u niet ghecorrumpeert hebben / als inde Maende  
 van September naest volgede: dat is te seggen drie Maenden nae u arrive-  
 ment / naer nae dat sy u ghebronnen hadde / bede sy u spelen een Per sonage  
 die ghy woerdigh waert / wisselende sijn Syton by de Heere Ambassadeur  
 naar Boerclijck / ende van de Commissarcken vande Heeren Staten Gene-  
 rael: Maer de eerste hebben de konen te weten / dat ghy niet en agerde ge-  
 lijck ghy schuldig waert / ontvocht u wel haest sijne ganse sijn familiariteyt /  
 ende synde verholgens gadvouert / nae het verreck van Seigneur Niloa /  
 hande secreete samenkomst die ghy hadde met den Ambassadeur van  
 Spaengien / ende verhanden die ghy met hem ghemaeckt hadde om u  
 Nederlande te verraden / heeft sy niet ghemantkeert de voornemste van de  
 Staat daer af te waken schouwen / so dat ghy sedert die tijdt / het welcke was  
 inde maende van December / ghesouiden wiert van die Heeren / door een  
 falsaris / dootichs wel wisten dat sy met een bedzieger spraken / wanneer sy  
 met u spraken / ende maer en verhaachten de wederkomst van Seigneur  
 Niloa om niet hem te verraden / ende niet meer met u / dien sy met impac-  
 entie verhaegen / wihemende voer die ghy waert. Ende ghy zijt niet ruste-  
 der bezogen geweest / wanneer ghy u hebt laten ontrecken byttriggh Pito-  
 len door de ghesontendeer de Heer van Macquerassade / die reghenwoozdigh  
 inde Stadt van Wingerdam ghehangen is / wegghen sijne schulden / ende de  
 welcke u de saken sel advoueren / wanneer ghy sult wullen / wegen een valsch  
 extract van een ghepymdeert Briel vande Cardinael Mazarin / aen Mon-  
 sieur de Thou / die sy u gaf / ende die ghy in Portugal ghesonden hebt /  
 waer van ghy mentle maecht in u Manifest / soo dat sodien ghy uwe seltich  
 dorpont gubensant beter beset hebt / die ghy van onse Meester ontfangen  
 ende gherooft hebt / sedert dat ghy in Hollandt gehornen zijt / ende het gelt  
 welck ghy moet ontfangen hebben van Spaengien / wegen uwe corruptie /  
 mencht ghy u wel roemen / dat ghy de grootste bedzieger zijt / die van hier  
 tot Portugal toe is / soo dat ghy voer een soodantighe behent sijnde vande  
 Spaengiaerts / die seer subtil / seer delicaet / ende loos in dese materie sijn /  
 ben ick geverwaert dat ghy haer greede lastich ende impozuyn sijn / na-  
 dien / hoewel men de verraderen kan vernemen / de verraders nimmermeer  
 bemint worden / om dese niet te estimaten sijn / maer men verdraeght se  
 ter nauwer noodt / wanneer se synzofneelich sijn / ghelijck sijn onbequa-  
 me Personen als ghy sijn / ende inderbaedt sacht doet blijcken.

Maer om klaerlijck te doen sien de waerheyt van het gheete ick come

te

te seggen / dat ghy weynich capacteyt ende kennisse in saken van staet hebt /  
 in het discouren soo qualick ober de oorzaken die zijn aenstaende geboe-  
 gert hebben om in Holland te doen van Wrede tracteren / sonder te beklagen  
 noch de particulariteyten noch de Motiven die de selve gehabt heeft / noch  
 te spreken van den staet van onse Geallieerden daer ober / is ghenoech te  
 segghen / dat het altoos gelyck ende yfftyllyck booz een weerdiche Ma-  
 narch is / Wrede aen zijne Ouderfaten te gebou / wanneer hy die kon maken  
 mit eerlijche ende rechtveerdige conditionen : Ende soo veel Monseur de Thou  
 aengaet / die ghy in sijn persoon aentast in alle de pages van u (Christ / obitgeert  
 mit de rechtveerdicheit te seggen in fabeur van de waerheyt / 't welck ghy  
 heest soo wel als ick / dat hy de Koninginne onse Meesters niet met al heeft  
 doen hoopen op een discussie van de Heren Staten tot een accommode-  
 ment / 't welck niet waerachtich is / gebonden geuech / ende dat hy sonder  
 twyffel schuldich zijn aen sijnen diensten van hoopen die der is van ons tractat  
 te maken / het welcke al geeyndicht soude zijn geuech / Adter ghy booz uwe  
 herraderen ende halfche informatie die ghy in Doyngeet geboden hebt /  
 niet gheratdeert hadde de weerdicheit van Regiment Willem / ende alle de  
 Wrede / (soo wel ghy sijnmeert van het welck heest van Monseur de  
 Thou / dat het grootste recken van haer / welck ghy soude konnen betuygen  
 tegen ons Land / is dat ghy soude machten aen het selve te onnemen het se-  
 cours van sijnen staet in het verbelgh van onse handelinghe.

Wanneer ghy sprecht van inbedinghe die ghy segt dat Monseur de  
 Thou hy ghy recht heeft / om de raderen te hebben van onse Wrede met  
 Holland / want u seluer seer besachtich met te spreken als ghy boze  
 want het en is hy niet die de booz verstaet gheatporett stoff / maer die  
 de selve ghyne maer heeft aen de Heren Staten / dat u her naer van de be-  
 wingh die Wrede / gelyck als de Wrede van Coninghe die oock op die selve  
 tijde verstaet die in Doyngeet booz al en de Heren Staten en den Do-  
 loch verstaet had den / ende wanneer die van Wrede van die Wrede  
 gheacceptert was / ende hier van de Heren Staten / bede hy die Doyngeet  
 te hemmen geben seer besachtich van die Doyngeet / dat in haer van die  
 Wrede aen soe / hy aldaer soude ontfangen ende congeleert werden  
 Wrede sijn de besontelicheit in Doyngeet gheuen heeft / die die ghyne sijn  
 meert sijn gebaert / dat hi ghy aldaer moet ontfangen ghy gheuech / ende de  
 ter al ghy machter / om de verstaet die ghy seer aen ghyne sijn  
 Wrede waerom sijnrecht ghy niet verstaet / die van Wrede sijn de  
 de Koninginne aen ghy / die ghy sijn behouwinghe die Wrede ghy sijn  
 quamt / doo welck ghy sijn seer sijn de Wrede van die Wrede die



hy gecommen hadde van hare interessen / ende hem kaden dat hy u soude aff-  
 steken: het welcke ghy niet en kont doen sonder toe te staen dat ghy aen hem  
 geobligert zijt / Indien hy boven soo veel partikulere cozzessen die hy u ghe-  
 doen heeft / als mede aen alle die van uwe treyn zijn / hy u verskont dooz  
 Signor Da Costa toe sonde de uoofsaekelijcke Instructien / om te ont-  
 gaen hondert onbehooflijckheden die ghy begaen soudt hebben in de formali-  
 teyt van uwe ontfangenisse. Ghy spreekt oock niet van alle die adbyssan  
 die hy u ghegeven heeft met soo veel goetheyt te gelijk met de Heere de Maesi-  
 dent van Engelandt ober soo veel groote misflogen / die ghy beginght / ofte  
 dooz uwe incapariteyt / ofte dooz quaetwilligheyt / inde Memozien die ghy  
 aende Heeren Staten presenteerde; dat is / dooz incapariteyt ofte onwtaten-  
 heyt booz uwe corruptie / ende dooz quaetwilligheyt sedert de selfde: Ende  
 dies volgens berft ghy hem seer belachelijck ende insolentlijck beschuldighen  
 van valscheyt. Ghy die een Verrader zijt / ende hy / die sijn Meester met  
 soo veel eere ende reputatie dient.

Om dese valscheyt te verhoonen / gaet ghy booz dat hy geseyt heeft / dat  
 ghy wyde gehad hebt grooter presentarien te doen als die ghy ghedaen hebt /  
 ende Indien sulckx was / hy u soude gebraeght hebben om die te sien / ende  
 ghy hem niet hadde konnen dese communicatie wepgeren / Indien ghy seght  
 dat ghy die aenvele Personen gegeven hebt / ende dat ghy wyde hadt nie-  
 mandal te doen als met sijn adbyss / ende die van de Minister van Engelandt:  
 maer hy heeft u niemmermeer ghebzaecht om die te sien / om dat hy wel  
 wiste tegene daer in was / zijnde daer van geadviseert dooz Monsieur de  
 Comings / ende dooz Signors Willoa / Ribero ende Da Costa / die u dooz  
 den Raed van Portugael seer hofelijck gegeven waren om u op te wecken:  
 ende op een valsche Brief van de ghesprekende Abt van Roquetaillade /  
 berft ghy een specie van logen Monsieur de Thou op leggen / die Ambassa-  
 deur is van de eerste Coningh van het Christendom / die van een doozluch-  
 tich huys is / ende soo vol eers ende vzoonscheyt / dat hy geeert woordt van  
 alle eerlijcke lieden / ende die daer en boven de eere heeft te behooren tot alles  
 wat aldergrootste in Dankelijck ende van hooge qualiteyt is: maer wacht  
 u dat ghy sonder daer op te denken niet en rescontreert met permandt van sijn  
 ne naeste bylenden / die in geen kleyn getal zijn: want een deel boedelijcken  
 die ghy inden Haaghe met soo veel sozge hebt doen maechen / sullen u niet kon-  
 nen befrijden vanden aenbal die u belepde schijnt na sich te willen trecken /  
 ende die alle personen van uwe natie u behooren te doen / nadien ghy haer  
 wilt offensereren t'onsen regarde / ende haer haten om de affectie diese om ghe-  
 thoont hebben dooz wyde vande Coningh sijn Meester.

Ghy

Ghy beschuldicht hem niet het gene ghepasseert is ter oorsaeke van de  
Water Was ulden Cappellaen/ ende ghy hebt soo meynich licht/ dat ghy  
niet en siet dat het ghene maer oer ghy hem beschuldicht/ tot son abanage  
strecht/ hebbende in dese recontre ghetroot/hoe leet sijne maniere van doen  
sonder interest is/ dewijl hy niet kan lyden/ dat selfs een indifferente Person  
het minste vande Werelt hem soude suspect maken van het contrarie/ sonder  
een gheboel daer han te thoonen: ghy sijt vry van dese schoone betegenissen  
van gramtschap/ de welcke spruyten vpt de maxime van generositeyt/ ende  
ghy condemnerte niet/ op dat ghy sonder eere sijnde niet en moet/ hoe ghe-  
gheboelt hy sy van in dit deel gheraecht te sijn: Maer het kan sijn dat oppe  
formaliteyt die Monsieur de Chou obserueerde/ ghy pretendert dat pels te  
seggen valt/ ende ghy hebt de selve in de tijdt dat dese lye gheschiede soo recht  
voerdigh ghehouden dat behaluen de dinghen die ghy my in confidentie ghes-  
sept hebt van het onghelick dat ghy gaest aen ulden Cappellaen/ ghy voch  
gheseyt heit aen een vande Edelluyden van Monsieur de Chou/ de welcke  
quam om van u te speyschen satisfactie van sijn r' moegen/ dat het een man  
was die de koninginne u ghegeuen hadde/ op de welcke/ dooz dese confide-  
ratie/ ghy niet doxt ageeren met de selfde authoriteyt als ghy soudt doen met  
neman anders van uke Domestijche/die Monsieur de Chou soude geoffen-  
sereet hebben: dat alles t'welck ghy hem soudt konnen doen was een publice  
behiybinge te doen/ ende hem boozs werch te senden/ t'welck ghy my weder-  
om gesept hebt/ ende punctelick geobserueert: waer vpt t'welck te oordee-  
len is/ dat ghy ulden Cappellaen schuldich kende/ dat hy soo onbedacht is ge-  
weest dat hy soo stout is geweest de propositie te doen geyden Cappellaen van  
Monsieur de Chou om dat ghy hem op die maniere hebt gesept. Maer laet  
ons komen tot het beleydt t'welck hy geobserueert heeft inde recontraite  
die hy aen die Water dede/ dooz vrees datse qualijck vorgelept soude worden.  
Hy wilde eenighe getuygen tot uwent selfs hebben/ op dat ghy soudt moegen  
te better gheinformert worden vande waerheit der saechen/ ende het retar-  
dement t'welck Signor Ribero Secretaris van ulde Ambassade maecte  
om te komen/ van negen vryen af/ dat hy ghenoodicht was dooz een van de  
Edelluyden van Monsieur de Chou/ tot elf vryen toe/ dat hy quam/ was  
de oorsaeke dat de Heeren de Graef van Hooym/ de Ducome van Ma-  
schaut/ de Groot/ d'Armain Villiers/ ende Gentillet/ alle eerste Ber-  
soonen ende van Maerke/ de welcke quamen Monsieur de Chou gheseyden/  
op de selfde tijdt dooz hem boozsijtelick ghearsseert werden/ om hier te  
informeeren van het succes vande recontraite die hy wilde doen vande mee

Cappellanen / om te weten op wat maniere de Water Wag soude abboueren t' gene hy gheseyt hadde aen sijn Cappellaen / ende om verbolgens getuygent te hebben van het gene hy soude seggen aende boozs Water / het welcke recht contrarie is als het gene ghy rapporteert. Want Monsieur de Thou / nae dat de Water Wag de saecke hadde gheadvoneert / met seer honorablie termen sprach van sijn o2b2e / hem seggende / dat dooz de actie die hy nu gedaen hadde hy sich ontweerdich maectre daer van te sijn / ende dat sonder consideratie dan sijn o2b2e / die in Wzanchrijck in soo groote eere gehouden wierde / die van sijn caracter van Bziester schap / ende vande qualiteyt van domestijcke dan een Ambassadeur van een Koningh die bzientd een Beallieert is / hy hem soude doen blycken een geboelen twelch geproportioneert soude sijn met sijn onbedachticheyt / om dat hy een Ambassadeur van Wzanchrijck soude tracte booz een loon ontfangen / ende een persoon van sijne naem ende qualiteyt : Dit sijn de eppen termen die hy seyt / dat ich verstaen hebbe wt de mont niet van een alleen / maer van alle te samen ; ende een geboele in een occasie van dese natuyze en konde niet ghetwoont worden met matiger woorden / die een Minister van een grooten Koningh toekomen : in verbolgh van het welcke heeft hy de boozs Water u wederom ihups ghesonden / om hem Justitie te doen / ende satisfactie te gheben / sonder hem eenigh ander quaet tractement ofte ghewelt aen te doen / van welke machticheyt hy op staende boet seer ghesent wiarde vande gantsche compagnie / gelijk hy oock daer nae gepresent is gheweest van alle redelycke lieden / dewelcke wel gheinformeert sijn gheweest vande waerheyt vande saecke / waer van men niet mach twijfelen / also de actie gheschiedt is in presentie van soo veel ghequalificeerde ghetuygen : Ende soo maecht ghy u selven wel belachelijck / dat ghy wilt berispen een dingh die hem soo glorieus is / ende die ghy soo rechtveerdich hebt ghebonden / dat ghy hem satisfactie hebt gegeven met het wegh senden van utweu Cappellaen.

Maer het is niet in in een Bzief gelijk dese / alwaer men moet spreucken van de sinceriteyt / waer mede Wzanchrijck gethoont heeft sijne goetwillicheyt / ende de selve altoos gecontinueert : Men soude dienen een erpses Tractaet daer toe te maecten / ende de fraye pennen waer mede dat Coninckrijck verbult is sullen niet mankeren te antwoorden ghelijck behoort op alle utwe ralomnien : Ach sal my alleen contenteren u te seggen ten regarde van u Majestiest die der van spreecht / dat wanneer de Goddeijcke boozsienicheyt dooz sijne goetheyt ons bezijde van de wthemsche Heerschappie onder de welcke wy waren / het wel waer is / dat eenige Boecken gedrukt warden dooz de partijcke vande Castillanen / om de bzienteschap van Wzanchrijck ons periculous ende

ende suspect te maechen : maer die practijcken wiferten haest verstroyt dooz  
de auldenijche geruggemissen die wy ontfingen van de sinaritept waer me-  
de **W**anckrijck onse interessen omhelsde. Ende ick hebbe soo veel pzoeben van  
dese waerheyt / dat indiens ick alle hier soude stellen / soude ick een **W**oerck  
maechen in plaets van een **W**rief die alreede al te langh is / aengesien de na-  
eure van 't subject ende de kennissen die ick wete dat ghy hebt ter contrarste  
van het gene waerop ick gebliggeert ben te antwoorzen.

**G**hy toont u boozs als ofte ghy modest ende ghereserbeert waert / maer  
ghy speelt de personagie niet beter als van een verrader : Want wannec  
ghy allerley calomnien tegen **M**onsieur de **C**hou uptgespout hebt / die u  
hzejn heeft kommen uptbinden / weet ghy de achterhoudinge te maechen ten  
regarde van hem / maer soo groffhich ende met soo quade gratte / datter  
niet een **P**ersoon is die niet klaerlijck siet / dat ghy niet te seggen hebt / niet  
alleen dat gheloofwaerdich is / maer oock waerschijnelijck / tegen de in-  
corruptible ghetrouwicheyt van sijnen dienst / ende dat ghy booz een vol-  
komen sot soude passeeren / indien ghy soude continueren hem te attackeren  
booz het derbolg van u quaelspzeekentheyt. **W**at my aengaet ick en wete niet /  
wat uwe goede **W**rienden van **S**paengien sullen seggen / om dat ghy heb-  
bende kommen / soo ghy secht / booz haer verkrijgen ende winnen **M**onsieur  
de **C**hou / welckers conquest sonder twijffel haer abvantagieus soude heb-  
ben gheweest / als van u **P**ersoon / niet en hebt kunnen doen desan dienst van  
impozantie.

**O**m eyndelijck dese **W**rief te sluyten / want ick ben moede van soo veel sot-  
ticheiden te examineren / remarckere ick dat ghy doet gelijck een personage die  
veele bescapde rollen in een selfde **C**omedie speelt : nu secht ghy / dat soo  
haest als ghy inden **H**aegh quaemt / ghy aenden **A**mbassadeur van **S**paenge  
verklaerde / dat ghy goet **S**paens waert / ende ondertusschen hebt ghy op de  
selfde tijdt in goet **P**ortugijs het accommodement van **P**ortugael met **H**ol-  
lant aengedzongen / soo verre dat ghy na u eppen bekentnisse meer ghepze-  
fenteert hebt als uwe ozdye toeliet om de **W**rede te sluyten / twelck soo con-  
trarie is / gelijck men weet / met de interessen van **S**paengien : is dat niet  
**S**paengien verraden : **W**at sullen **H**aere **M**inisters van uwe **P**olitie seggen :  
Ende wat maere sullense kunnen nemen met een **P**ersoon die haer van het  
eerste af bedziegt / die haer belooft sijnen dienst / ende die alreede recompensie  
versoecht van een ghetrouwicheyt die soo haest gheviolceert als belooft is :  
**M**en verdrageht hy haer het verruet wannere abvantagieus is / tertwijf-  
men den **V**errader abhozreert / ende den askeer bande gantsche **W**erelt sal de  
verdiende erkentnisse sijn die ghy van haer met **J**ustitie kondt pzetanderen :  
**Maer**

waer alfoo de berochtinge waerin ghy zijt/ u wel haest sonder twyffel sal met  
 wederstand verdragen/ en wan hoep ic niet een mael te verstaen/ dat ghy  
 in Turkie sult ghepasseert sijn/ ende aldaer den Turban gheplant hebben :  
 beroccht mijnne liefde dat ic daer voer wreefde welcke op geen kleynre appa-  
 rentien gesondeert is/ laet toe dat ic wreefde dat het verlies van uwe Ziele  
 den verlies van uwe reputatie/ alsoomen alles mach wesen van een  
 slaan/ als ghy zijt/ de welcke haer soet speelt aen sijn eere : Onderruffchen  
 heb ic u wederom over het deel twelck ic ghehadt hebbe in uwe vrient-  
 schap/ gelijk ic noch wederom neme dat ic u ghegeven hadde in de mijne/  
 ende ic verklare u/ dat indien ic u vrient gheweest ben/ wanneer ic  
 ontrouwe die te moghen sijn sonder schaemte/ sal ic die nimmermeer sijn  
 han ven bedrieger/ ende van een verrader/ die in Paris/ sijn Land/ ende  
 sijn Gheboorte schande ontsoet.

In s'Gravenhage den 30 Junij. 1659.



THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS 311



PHYSICS 311

SIGNOR



et vrientschap onbesontentlicke waer van Ghy  
 my altoos beelachtich hebt ghemacht / hebben  
 beroofsacht dat ick sonder groot bespoffet  
 niet hebbe kunnen sien de schandelijcke actie de  
 welcke ghy onlanghs begaen hebt / ende ick  
 soude my ghecontereert hebben u te behagen /  
 in dien het Interest van ons Lande ende van  
 onse Statie my niet obligerde te antwoor-  
 den op eenige punten van het adreptendeer-  
 de alderseft / omelck ghy in het licht hebt ghe-  
 bracht sonder te verben u selven den vlijt  
 daer van waeren / op dat ghy / wel hoopende  
 het tractement omelck het sonder schijffel soude ontfangen hoegen de heilichede  
 ende suppositien waeromde ghy het ghebaet hebt ) als oec soude moeghen het  
 selfe misadvieren / wantter het soude moeghen befaat / gheconfuteert an-  
 de ghecontereert moeghen / ghelijck het generalijck is van alle de Alderelt :  
 waer doo ; een hooft die ghy van Crispe gheleerden hebt een sekerre Dame  
 van groot respect ende van ghelijcke qualiteit in het Hof / hebt ghy slaerlijck  
 doen te kennen geben / dat het van alre sijn is / ende dat man u daerop sonder  
 smact mach antwoerden / verhalten sal ick u seggen / dat ghy eenighines  
 reden ghebaet hebt / ende het is de vernighste plaats welcke alder gheleerd  
 wordte redelijck te sijn / verclarende in het begin dat alre interesse niet en is u te  
 justitieren / sijnde onmogelijck het selfe te kunnen doen / om daerter geen  
 verhoede is / waeromde waer de ontwerd die ghy van alre gheleerde soude kunnen  
 beclaren / noch rechtigh peters / om de qualiteit van minnerrade te con-  
 selen :

Het is oock niet nootuerelijck / dat ghy alder soude spreken van de  
 klepne capaciteit van u verstant : ghy hebt daer van so veel ghebruy-  
 daen / dat alle de Alderelt daer van ghehoegghen ghewet maerck loof / son-  
 der dat het van minde waer dat ghy daer van minne rekenen soude op de  
 ding doen sijn en / om de selfe publicer te maerken : ende nae mijn ge-  
 belien wande geen dingh wande sijn en de eerste klade ( want so noemte  
 ghy het in u sijn ) te woen drachten / als het woen men om te doen te ken-  
 gen den blo genen de woude u gueset beclaret niet ghecontereert hebben /  
 dat ghy een wande misdeklachtigste menschen wande Alderelt sijn / want  
 vassche Politie soude willen suspect maeken de sinceriteit waer mede  
 24 .



Monarchien altoos met ons geageert heeft / ende te doen blijcken geinteresseert te sijn de assistentie van de goede Raeden waer mede sijn ons gesecouereert heeft sedert 1640. sijnde het Jaer vande acclamatie van den overleden Koningh onse Meester / ende ghy siet ontwijf / dat ghy in spel wilt trecken ende sprecken tot de Avantagie van Monsieur de Cardinael van Richelieu / ende van Monsieur de Cardinael Mazarin / die de twee Eerste Ministers sijn / welke onder haer administratie de renommeé ende de interessen van eere en glorie vande Croon vande twee Koningen / onder de welcke sy de eere ghehadde te dienen / van bukten bevelen ende tot so een Hoogh punt ghebracht hebben / dat haer reputatie is boven ende vyz van het benijn van calomnie ende nije.

Ghy segt voorts / dat om te thoonen de inclinatie die ghy altoos gethodant hebt dooz Spaengien / ghy gewepert hebt considerable troepementen / om niet geobligert te sijn de Wapenen te dragen tegen uwe waerachtighe Meester / ende ghy zijt nochtranc van de eerste geweest om die wpr u eygen vyz wille in de handt te nemen / na dat ghy u gestelt hebt onder het getal van die ghenen welcke den overleden Coningh onsen Meester terstont erhent ende in die qualiteit hem de eerste versekertheden van haer hommage ende ghehoorzamshepe gegheben hebben / dewijl ghy terstont Soldaten tot sijnen dienst ende tot defensie van sijne Conincklyche autoriteyt in een plaets ghenoecht Ribarega ginchit woerden / ende die nade frontiere deedt gelapden / in qualiteit van Ritmeester van Rupterte / soo dat verre ontoerachtig is de inclinatie die ghy wilt doen gelooven aen de Ministers van Spaengien altoos ghehadt te hebben tot dienst van haer Meester / dien ghy sonder twijffel mede eenmael sulc bedriegen : Het is alleenelijck secker dat in plaets dat ghy troepementen tegen sijne interessen soudt gewepert hebben / ghy voozwactes gheweest sijn om de selfe te hebben / ende dat ghy met reden misvertrouwende van uwe onbegraensheyt van uwe verdienste / waer dooz men u gerefuseert heeft het gouernement van de Provincie van Aberyta. ghy altoos roeblycht ghehadt hebt op het credijt van de Graef van Omerpra u Dom (de welcke soo oberichende soo getrou aen onsen Coningh is) ende van eenighe andren van uwe bloet vrienden om eenich te vercrigen.

Ende met ooyf seght ons / waer om is uwe intentie altoos gheweest om gemeen Landt te abandonneren / waerom naemt ghy dyle jaren na dat onse Monarchie was opgherecht / albaer dooz u vzoen de Dochter van de Secretaris Christobal Souarez. Dit nieuwe ingagement waer dooz ghy u nauwer verbonde aen het Landt / en konde geen vooznamen ghyghen om het selfe te verlaten / ten sy dat ghy dooz een leelicheyt sonder exempel van die sijn af ooch gedaen hebt te bedriegen in vzoen ende kinderen / die ghy

van haer behoorde te verbroechen / van de welcke een Soon noch toe Liffbaer  
is / ende met eenen te verraden / gelijk ghy gedaen hebt / de Cerre / het Wa-  
berhandt / de Warentschap / ende de Nature.

Wengende u gebangenisse / waer ober ghy een pzetert neemt / teghen de  
waerheyt / van saecke van saet / weet pder een dat de selfde waerachtigh is  
gewoest / maer pder een weet oock / dat ghy aldaer niet gestelt zijt geweest /  
niet om particuliere misdaden ende misdrijven / die dooz quade regeringe van  
u leven verdoofsaecht sijn geweest / ende nimmermeer om eenige andze dooz-  
saecke / maer hoe wel ick rechtvaardighe reden hebbe om my upt te strecken op  
dese materie / hebbe ick meer chariteyt om uwre criminelle aecten te bedecken /  
als ghy gehadt hebt om u te onthouden van insolentie van uwre calomnien.

Ghy hoft lichtelijck upt ons landt in Spaengien passeret / de commodi-  
teyten waren groot ghenoech / ende de hoegh hoijt / alsoo men van Campo  
Major in die uppen op het landt van Spaengien kan komen : Waer het  
was al te weynigh dooz u een enekle ende particuliere berclatinghe te doen :  
Men moeste met een grooter misdaedt een abbantagheuse recepte in Neder-  
landt meriteren ( waerin nochtans ghy tot noch toe bedrogen sijt geweest )  
ende met een meer salichende verradene aldaer uwre reputatie gaen stabili-  
eren : Men moeste alle het credijt van u Som imploreren / die ghy in dese  
occase verradet met een niet te vergelijckene leelijckheyt / by sijnde Wozge  
ghebleven dooz uwre ghetrouwicheyt by de Koningh onse Meester / om te  
doen ophouden het senden van de Graef van Pato / die een man van eere  
ende merite is / welcke ghenommet was dooz Ambassadeur Crrozbin-  
rts by de Heeren Staten vande Vereenigde Nederlanden / ende u sijn plaats  
doen nemen / op dat ghy dooz dese publycke charge / de welcke u dede part-  
hebben van de Secreten van u Meester / beter ghelegentheyt soude hebben  
sijn aen te doen een hooger verclaert / ende een ontrouwicheyt die in alle de  
Wiskopen geen exempel heeft.

Zoo haest als ghy tot s Czabenhage ghekomen waren / dede ghy / so-  
ghy seght / den Koningh van Spaengien verckeren van uwre pder / dat  
is te seggen / dat ghy van die tijdt af woudt verkopen u Cerre / ende u Landt /  
ende te bedreygen het Heerlijcke Colligie vande Heeren Staten Generael /  
de welcke menende te tractieren met een Ambassadeur ende een Minister  
van den Koningh / wel ghescondallseert sijn te binden daese maer met een  
spooch ende een bedreyger te doen hebben ghehadt / de welcke sonder schaemte  
auserde de digniteyt van hare vergaderingen.

Wengende den Ambassadeur van Spaengien / alle wiens titels ende qua-  
liteiten ghy niet soo grooten oozdeel / ende soo wel te propoos daer in boecht /

is niet waer teghe ghy seght / dat ghy u selven rechte nae u scrijvement ge-  
 openbaert hebt / wadient den Secretaris Richard gheschouuet heeft den een  
 van sijne vrienden / dat sy u niet ghecorrumpeert hebben / als inde Maende  
 van September naect volde: dat is te seggen drie Maenden nae u arrive-  
 ment / maer nae dat hy u gheschouwen hadde / bede hy u spelen een Personage  
 die ghy woerdigh waert / wiskende sijn Spion by de Heere Ambassadeur  
 van Portugal / ende van de Commissarissen vande Heeren Staten-Gener-  
 ael: Maer de eerste hebbende horen te weten / dat ghy niet en ageerde ge-  
 lijck ghy schuldigh waert / ontsoch u wel haest sijne ganse familie /  
 ende sijnde der volgens ghabesteert / nae het berceck van Seigneur Ulos /  
 vande eerste samenkomst die ghy hadde met den Ambassadeur van  
 Spaengien / ende verboden die ghy met hem ghemaecht hadde om u  
 vaderlande te betreden / heeft sy niet ghemantieert de voornaemste vande  
 Staat daer af te wacheschouwen / soo dat ghy sedert dier tijt / het welcke was  
 inde maende van December / gheschouwen wort van die Heeren / vooreen  
 salaris / wovochs wel wisten dat sy niet en bedrieger spraken / wanneer sy  
 met u spraken / ende maer en verbaechten de wederkomst van Seigneur  
 Ulos om niet hem te tracteren / ende niet meer met u / dien sy niet inpati-  
 ente verhoegen / wshemende voore die ghy waert. Ende ghy zijt niet wu-  
 der verhoegen gewest / wanneer ghy u hebt laten ontrecken by sijn Wil-  
 len voore de gheschouweerde sijn van Fouquetaffade / die teghentwoordigh  
 inde Stadt van Amsterdame ghehangen is / weghen sijne schulden / ende de  
 welcke u de saken sal adbouwen / wanneer ghy salt wisten / wegen een valsche  
 extract van een gheschouweerde Brief vande Cardinael Mazzarin / aen Mon-  
 sieur de Ghou / die sy u gaf / ende die ghy in Portugal ghesonden hebt /  
 voore van ghy mentie maect in u wonsert / soo dat indien ghy uwe seltich  
 wonsert guldengant daer heeft hebt / die ghy van onse Meester ontfangen  
 ende ghevoert hebt / sedert dat ghy in Hollandt gekomen zijt / ende het gelt  
 welck ghy moet ontfangen hebben van Spaengien / wegen uwe corruptie /  
 mencht ghy u wel roemen / dat ghy de grootste bedrieger zijt / die van hier  
 tot Portugal toe is / soo dat ghy voore een soodanighe bekent sijnde vande  
 Spaengiaerts / die seer schel / seer delictaet / ende loos in dese materie sijn /  
 den ick gheperhaert dat ghy haer alreede lastich ende impropuyn sijt / na-  
 dien / hoewel men de verraderye kan beynemen / de verraders nimmermeer  
 beynemt worden / om datse niet te estimeren sijn / maer men verdraeghtse  
 ter naeywer noodt / wanneerse onproprietich sijn / ghelijck sijn onbequa-  
 me Personen als ghy sijt / ende inderdaet sijn dat sijcken.  
 Maer om klaerlyck te doen sien de waerheyde van het gheene ick kome  
 te

te seggen / dat ghy weynich capaciteyt ende kennisse in saken van staet hebt /  
 in het discourenen soo qualyck ober de oorzaken die zyn Maestreyt geobli-  
 gert hebben om in Holland te doen van Wyde tracteren / sonder te beclia-  
 ren noch de particulariteyten noch de Nootheden die de selve ghedaet heeft / noch  
 te spreken van den staet van onse Geallieerden daer ober / is ghenoech te  
 seggen / dat het altoos glorieus ende profijtelijck hoort een weertelijcke Ma-  
 narch is / Breede aen zijne Onderfaten te geben / wannere hy die kon maeken  
 met eerlijcke ende rechtveerdige conditien : Ende soo veel Monsieur de Thou  
 aengaet / die ghy in sijn persoon aentast in alle de pages van u schrift / obligert  
 my de rechtveerdicheyde te seggen in sake van beide waerheyt / 't welck ghy  
 haest soo wel als ick / dat hy de Koninginne onse Meesterse niet met al heeft  
 doen hoopen op een dispositie van de Herren Staten tot een accommode-  
 ment / 't welck niet waerachtich is / gebonden geweest / ende dat hy sonder  
 twijfel schuldich zyn aen sijn dienste van hoort die der is van ons tractaet  
 te maken / het welcke al geepndicht soude zyn geweest / hadde ghy doot uwe  
 beraderen ende valsche informatien die ghy in Portugal geboden hebt /  
 niet gheratdeert hadde de waerheyt van degenere lissie / ende alle de  
 Werdel / sooo wel ghy noemt : van het welck uwe lissie van Monsieur de  
 Thou / dat het grootste recken van hare / welck ghy soude konnen betuygen  
 regensons staet / is dat ghy soude maecten aen her selve te ontmenen her se-  
 cour van sijnen staet in het verbelgh van onse handeling.

Wanneer ghy sprecket van subiecten die ghy segge dat ghy sijnen  
 Thou by ghy recht heeft / om de residentie te hebben van onse Wyde met  
 Hollands / mach u selver seer beschelijck met de speckel als ghy hoort  
 want het en is hy niet die de woort subiecten gheatoptert heeft / maect die  
 de selve ghy sijnen heeft ende haeren staet / dat den name van de Ma-  
 narch is / die selve / ghy sijnen de Thou van Coningent troech op die selve  
 sijde presenterte in Portugal doot al en de gheen Staten en sijn doot  
 loch verlaet hebben / ende wanneer die toe lissie van die Maestreyt  
 ghyt ceptert was / ende hier van de Herren Staten / bede hy die Portugal  
 e haeren gebart die declaratie van die Coning / dat sijnen staet tot  
 dit subiecte soude / hy aldere soude ontfangen ende ontfangen sijnen  
 Werdel sijn de belofte die sijn in Portugal gheaan heeft / die selve ghy sijnen  
 niet sijn ghebeen / want ghy aldermit sijnen ghy ghebeen / ende de  
 er als ghy maecten / om de residentie die ghy sijnen staet ghebeen sijnen  
 Maestreyt spreckende ghy niet van die Werdel van landen staet die sijnen  
 e lissie ghy sijnen staet die ghy sijnen staet die ghy sijnen staet  
 taert / doot welcke ghy sijnen staet sijnen staet van die selve die

hy getoornen hadde van hare interessen / ende hem baden dat hy u soude aff-  
 sieren: het welcke ghy niet en sone doen sonder toe te staen dat ghy aen hem  
 grobtigeert zijt / in dien hy boben soo veel particuliere coxessen die hy u ghe-  
 doen heeft / als mede aen alle die van uwe crepiv zijn / hy u terstont dooz  
 Signor Da Costa toe sonde de nootfaerlycke Instructien / om te ont-  
 gaen hondert onbepooslichtheben die ghy begaen soubt hebben in de soymalt-  
 tept van uwe ontfangenisse. Ghy spreekt oock niet van alle die adbyssen  
 die hy u ghegeben heeft met soo veel goetheyt te gelijck met de heere de Wess-  
 bent van Engelandt ober soo veel groote mislagen / die ghy beginght / ofte  
 dooz uwe incaparitept / ofte dooz quaetwilligheyt / inde Memozien die ghy  
 aende heeren Staten presenteerde; dat is / dooz incaparitept ofte onwater-  
 heyt dooz uwe corruptie / ende dooz quaetwilligheyt sedert de selfde: Ende  
 dies volgens berst ghy hem seer belachelijck ende insolentlijck beschuldighen  
 van valschept. Ghy die een Verrader zijt / ende hy / die sijn Meester met  
 soo veel eere ende reputatie dient.

Om dese valscheyt te verhoonen / gaet ghy boozt dat hy geseyt heeft / dat  
 ghy opzede gehadt hebt grooter presentarien te doen als die ghy ghebaen hebt /  
 ende in dien sulckx was / Hy u soude ghebraght hebben om die te sien / ende  
 ghy hem niet hadde konnen dese communicatie wepgeren / nabien ghy seght  
 dat ghy die aen vele Personen gegeven hebt / ende dat ghy opzede hadt nie-  
 mandal te doen als met sijn adbyss / ende die van de Minister van Engelant.  
 maer hy heeft u niemmermeer ghebraccht om die te sien / om dat hy wel  
 wiste gene daer in was / zijnde daer van geadverteert dooz Monsieur de  
 Cominges / ende dooz Signors Wiloa / Sibero ende Da Costa / die u dooz  
 den Raedt van Portugael seer vpselijck gegeven waren om u op te wercken:  
 ende op een valsche Byschop van de gheprezendeerde Wilt van Roquetallade /  
 berst ghy een specie van logen Monsieur de Thou op leggen / die Ambassa-  
 deur is van de eerste Coningh van het Christendom / die van een doozluch-  
 tich Kuyss is / ende soo vol eers ende vzoonschept / dat hy geeert woerde van  
 alle eerlijcke lieden / ende die daer en boben de eere heeft te behooren tot alles  
 wat aldergrootste in Franckrijck ende van hooge qualitept is: maer wacht  
 u dat ghy sonder daer op te dencken niet en rescontréert met pemandt van sijn  
 naeste vanden / die in geen hiepn getal zijn: want een deel hoebelijcken  
 die ghy in den Raegh met soo veel sozge hebt doen maerken / sullen u niet kon-  
 nen bebrijden vanden aenbal die u belepdt schijnt na sich te willen trecken /  
 ende die alle personen van uwe natie u behooren te doen / nabien ghy haer  
 wilt offensereren t'onsen regarde / ende haer haten om de affectie diese ons ghe-  
 schoont hebben dooz opzede vande Coningh sijn Meester.

Ghy

Ghy beschuldicht hem oec het gene ghepasseert is ter oorzache van de  
Dater Was uwen Cappelaen / ende ghy hebt soo toeynlich / dat ghy  
niet en siet dat het gene waer oer ghy hem beschuldicht / tot sin ahangende  
srecht / hebbende in dese resconre ghetjoont / hoe ker sijn maniere van doen  
sonder interest is / dewijl hy niet kan liden / dat sels een indifferent persoon  
het minste vande werelt hem soude suspect maken van het contrarie / sonder  
een gheboel daer van te schoonen : ghy sijt vyz van dese schoone bewegenssen  
van gramschap / de welcke spruyten vpt de maxime van generositeit / ende  
ghy condemneertse niet / op dat ghy sonder eere sijnde niet en weet / hoe ghe-  
ghepoelich hy sy van in dit deel gheraecht te zyn : Maer het kan sijn dat opde  
formaliteit die Monsieur de Thou obserbeerde / ghy pretendeert dat petis te  
leggen valt / ende ghy hebt dese lre in de ynde dat dese lre gheschiede soo rechte  
beerdigh ghehouden dat behalven de dinghen die ghy nu in confidentie ghes-  
sept hebt van het singelijck dat ghy gaest aen uwen Cappelaen / ghy noch  
ghesept hebt aen een vande Edeluyden van Monsieur de Thou / de welcke  
quam om van u te criffchen satisfactie van sijn i wogen / dat het een man  
was die de Koninginne u ghegeven hadde / op de welcke / door dese conside-  
rante / ghy niet docht aegeren met de selde autoriteit als ghy soude doen met  
neman anders van uwe Damesliche / die Monsieur de Thou soude ghepro-  
fessert hebben : dat alles t welck ghy hem soude konnen doen maer een publike  
behajbunge te doen / ende hem boozs wech te senden / t welck ghy nu weder-  
om geseyt hebt / ende punctelijck gheobserbeert : maer vpt singelijck te goeder-  
ken is / dat ghy uwen Cappelaen schuldich kende / dat hy soo onbedacht is ge-  
weest dat hy soo stout is geweest de propositie te doen genden Cappelaen van  
Monsieur de Thou om dat ghy hem op die maniere hebt gheseyt / Maer laet  
ons komen tot het beledt t welck hy gheobserbeert heeft inde hermonstratie  
die hy aen die Dater dede / door vrese datse qualijck yrgelent soude worden  
hy wilde eenighe getuygen tot uwent sels hebben / op dat ghy soude moogen  
te beeter gheanfanciert worden vande waerheit der saechen / ende het retar-  
dement t welck Signor Silbero Secretaris van uwe Ambassade maecte  
om te komen / van negen uyzen of / dat hy gheuoordicht was door een vande  
Edeluyden van Monsieur de Thou / tot elf uyzen toe / dat hi quam / maer  
de oorzache dat de Heeren de Graef van Hoorn / de Ducome van An-  
schaut / de Groot / v' Armain Mailiers / ende Bentallot / alle eerijcke ber-  
soonen ende van Merite / de welcke quamen Monsieur de Thou begeren /  
op de selde ynde door hem boozsheitelijck gheressteert werden / om hier te  
informeeren van het succes vande confrontatie die hy hieldt doen vande rime

Cappellanen / om te weten op wat maniere de Vater Was soude abboueren t' gene hy gheseyt hadde aen sijn Cappellaen / ende om vervolgens getuygen te hebben van het gene hy soude seggen aende vooz's Vater / het welcke recht contracte is als het gene ghy rapporteert. Want Monsieur de Thou / nae dat de Vater Was de saecke hadde gheabboneert / met seer honorable termen sprach van sijn ozdze / hem seggende / dat dooz de actie die hy nu gedaen hadde hy sich onweerdich maecte daer van te sijn / ende dat sonder consideratie van sijn ozdze / die in Franckrijck in soo groote eere gehouden wierde / die van sijn character van Bziester'schap / ende vande qualiteyt van domestijcke van een Ambassadeur van een Koningh die bziendt een Geallieert is / hy hem soude doen blycken een geboelen twelch geproporzionert soude sijn met sijn onbedachticheyt / om dat hy een Ambassadeur van Franckrijck soude tracte vooz een loon ontfanger / ende een persoon van sijne naem ende qualiteyt : Dit sijn de eppen termen dese hy seyt / dat ich verstaen hebbe upt de mont niet van een alleen / maer van alle te samen ; ende een geboele in een occasie van dese natuzy en soude niet ghetuont worden met matiger woorden / die een Minister van een grooten Koningh toekomen : in verbolgh van het welcke heeft hy de vooz's Vater u wederom thups ghesonden / om hem Justitie te doen / ende satisfactie te gheben / sonder hem eenigh ander quact tractement ofte ghedwelt aen te doen / van welke maecticheyt hy op staende doet seer ghepresent wierde vande gantsche compagnie / gelijck hy oock daer nae gepresent is ghetweest van alle redelycke leden / dewelcke wel gheinformert sijn ghetweest vande waerheyt vande saecke / waer van men niet mach twijfelen / also de actie gheschiet is in presentie van soo veel ghequalificeerde ghetuygen : Ende soo maecht ghy u selven wel belachelijck / dat ghy wilt berispen een dingh die hem soo glorieus is / ende die ghy soo rechtveerdich hebt ghebonden / dat ghy hem satisfactie hebt gegeven met het wegh senden van utweu Cappellaen.

Maer het is niet in in een Bzief gelijck dese / alwaer men moet spreucken van de sinceriteyt / waer mede Franckrijck getuont heeft sijne goetwillicheyt / ende de selve altoos gecontinueert. Men soude dienen een expres Contractaer daer toe te maecken / ende de fraye pennen waer mede dat Coninckrijck derbult is sullen niet mankeren te antwoorden ghelijck behoort op alle uwe zalomsten : Ich sal my alleen contenteren u te seggen ten regarde van u Manifeste bieder van sprecht / dat wanneer de Goddelijcke voozsenticheyt dooz sijne goetheyt ons bezijde van de upthernische Bzieschappie onder de welke wy waren / het wel waer is / dat eenige Boecken gebzuet warden dooz de practijcke vande Castillanen / om de bzienscheyt van Franckrijck ons periculous ende

ende suspect te maechen : maer die practijcken twerden haest verstroyt vooz de authentijcke geruygenissen die wy ontfingen van de sinartrept waer mede Byzantijck onse interessen omhelsde. Ende ick hebbe soo veel pzoeben van dese waerheyt / dat indien ick alle hier soude stellen / soude ick een Boeck maechen in plaets van een Bzief die alreede al te langh is / aengesien de nature van 't subject ende de kennissen die ick wete dat ghy hebt ter contrarie van het gene waerop ick ghebligeert ben te antwoorden.

Ghy toont u vooz als ofte ghy modest ende ghereserveert waert / maer ghy speelt de personagie niet beter als van een verrader : Want wannere ghy allerley calomnien tegen Monsieur de Chou uytgespout hebt / die u bezyn heeft konnen uytbinden / weet ghy de achterhoudinge te maechen ten regarde van hem / maer soo groffhich ende met soo quade gratte / datter niet een Persoon is die niet klaerlijck siet / dat ghy niet te seggen hebt / niet alleen dat ghelooftwaerdich is / maer oock waerschijnelijck / tegen de incorruptible ghetrouwicheyt van sijnen dienst / ende dat ghy vooz een volkomen sot soude passeeren / indien ghy soude continueren hem te attackeren vooz het verbolg van u quaelspzeekentheyt. Wat my aengaet ick en wete niet / wat uwe goede vrienden van Spaengien sullen seggen / om dat ghy hebende konnen / soo ghy secht / vooz haer verkrijgen ende winnen Monsieur de Chou / welckers conquest sonder twijffel haer advantageuse soude hebben ghevoest / als van u Persoon / niet en hebt konnen doen desen dienst van importantie.

Om epndelijck dese bzief te sluyten / want ick ben moede van soo veel forticheden te examineren / remarckere ick dat ghy doet gelijk een personage die veel verschepde rollen in een selfde Comedie speelt : nu secht ghy / dat soo haest als ghy inden Haegh quaemt / ghy aenden Ambassadent van Spaenge verklaerde / dat ghy goet Spaens waert / ende ondertusschen hebt ghy op de selfde tijdt in goot Portugys het accommodement van Portugael met Holland aengebongen / soo verre dat ghy na u eppen bekentnisse meer ghepresenteert hebt als uwe vyzde toeliet om de Vzede te sluyten / welck soo contrarie is / gelijk men weet / met de intersten van Spaengien : is dat niet Spaengien verraden ? Wat sullen haere Ministers van uwe Volctie seggen : Ende wat maere sullense konnen nemen met een Persoon die haer van het eerste af bedriegt / die haer belooft sijnen dienst / ende die alreede vercompensie versoekt van een ghetrouwicheyt die soo haest gheviolert als belost is ? Men verdrageht by haer het verruet wannere advantageus is / terwijlen den verrader abhoyreert / ende den afkeer vande gantsche Werelt sal de verdrinde erkentnisse sijn die ghy van haer met Justitie kondt pzetenderen :  
Maec



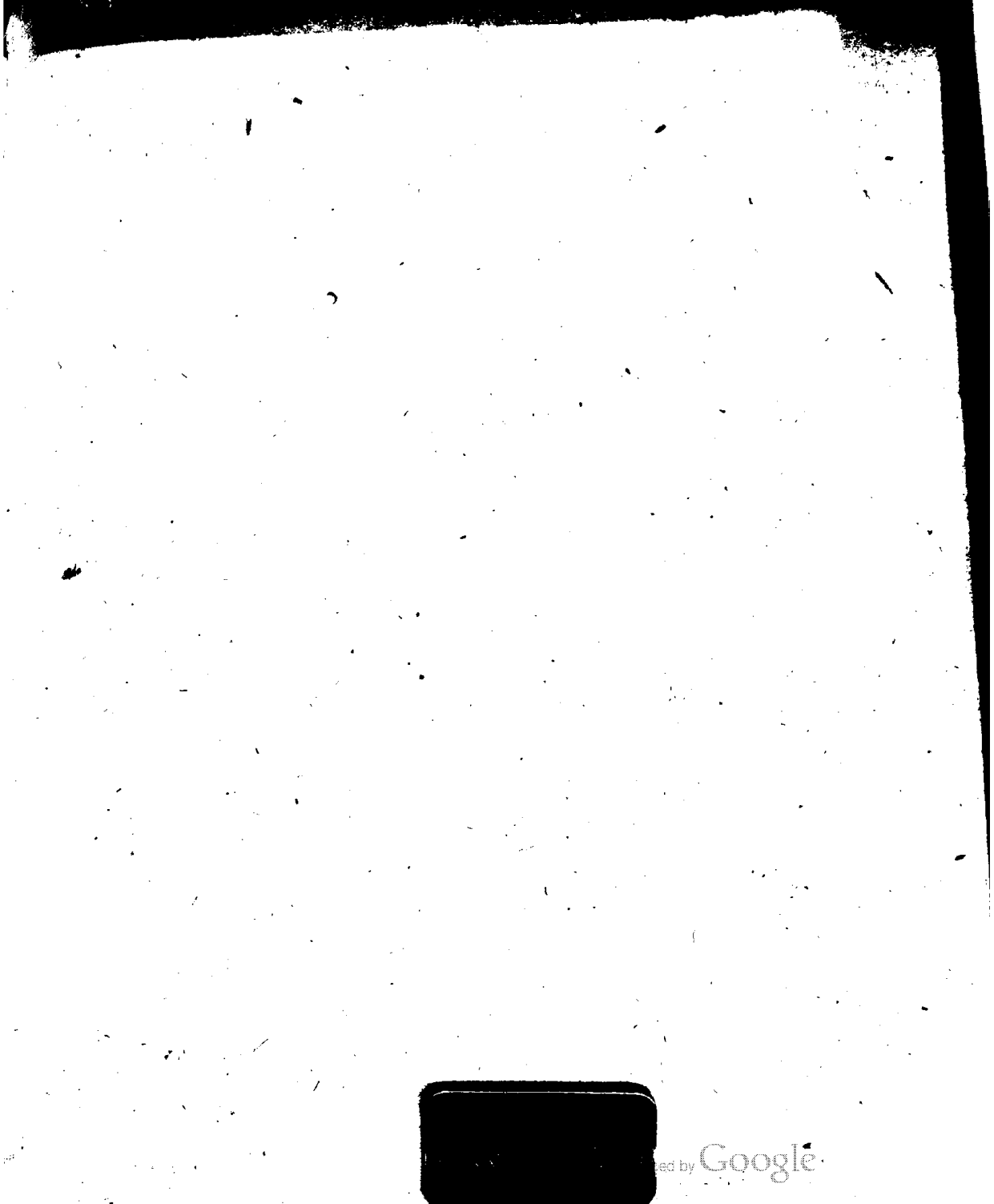
Maer alsoo de berachtinge waer in ghy zyt/ u hael haest sonder cluyfel sal my  
 wederlandt becoepen/ en wanchope ich niet een mael te verlaen/ dat ghy  
 in Turchie sult ghespasseert sijn/ ende aldaer den Turban gheplant hebben :  
 Bergeeft mijne liefde dat ich daer voer wese de welcke op geen liepne appa-  
 rentien gefondeert is/ laet toe dat ich wese dat het verlies van uwe Ziele  
 is de het verlies van uwe reputatie/ alsoomenalles mach wesen van een  
 Man/ als ghy zyt/ de welcke haerhoet spreit aen sijn eere : Ondertusschen  
 wese ich u wederom oder het deel welck ich ghehadt hebbe in uwe Vrient-  
 schap/ gelijk ich ooch wederom neme dat ich u ghegeven hadde in de mijne/  
 ende ich verclare u/ dat indien ich u vrentdi gheweest ben/ wanneer ich  
 wthloofde die te moghen sijn sonder schaeme/ sal ich die nimmermeer sijn  
 van een betrager/ ende van een Berraber/ die sijn Dacie/ sijn Landt/ ende  
 sijn Ghebongte schande aendoet.

In s'Gravenhage den 30 Junij 1659.



alsoer alsoe de verachtlinge waer in ghy zijt / u wel haest sonder twyfel sal tot  
 Nederlandt wederopen / en wanhoope ich niet een maelt te verstaen / dat ghy  
 in Turckie sult ghepasseert sijn / ende aldaer den Turckan gheplant hebben :  
 berceeft mijne liefde dat ich daer voor wyese de welke op geen kleene appa-  
 rentien gefondeert is / laet toe dat ich wyese dat het verlies van mine Ziele  
 door het verlies van uwe reputatie / alsoomen alles mach weesen van een  
 Aan / als ghy zijt / de welke haer oet speelt aen sijn eere : Onderruschen  
 gheue ich u wederom oer het deel twelch ich ghehadt hebbe in uwe vrient-  
 schap / gelijk ich oock wederom neme dat ich u ghegeuen hadde in de mijne /  
 ende ich verklare u / dat indien ich u vriendt gheueest ben / wanneer ich  
 ghelooft die te moghen sijn sonder schaeme / sal ich die nimmermeer sijn  
 van een bedrieger / ende van een Derraber / die sijn Landt / sijn Landt / ende  
 sijn Gheboorte schande aenboet.

In s'Gravenhage den 30 Junij 1659.



Maer alsoo de berachtinge waer in ghy zijt/ u wel haest sonder twyfel sal met  
 Nederlandt beraden / en wanhoope ich niet een mael te verstaen/ dat ghy  
 in Turchie sult ghespasseert sijn / ende aldaer den Turban gheplant hebben :  
 Bergeeft mijne liefde dat ich daer voer wese de welcke op geen kleene appa-  
 rentien gefondeert is / laet toe dat ich wese dat het verlies van mine Ziele  
 woe het verlies van uwe reputatie / alsoomen alles mach wesen van een  
 Man/ als ghy zijt/ de welcke haerhoest speelt aen sijn eere : Onderusschen  
 gheve ich u wederom oer het deel thoelck ich ghehadt hebbe in uwe vrent-  
 schap/ gelijk ich oock wederom neme dat ich u ghegeven hadde in de mijne/  
 ende ich verklare u / dat indien ich u vriendt gheweest ben / wanneer ich  
 ghelooftedie te moghen sijn sonder schaeme / sal ich die nimmermeer sijn  
 van een bedrieger/ ende van een Beraber/ die sijn Dacie/ sijn Landt/ ende  
 sijn Gheboorte schande achtvoet.

In s'Gravenhage den 30 Junij. 1659.



